

Новите правила за пешеходци, водачи на МПС, ИЕПС и велосипеди

Информираме гражданите, че вече са в сила промени в Закона за движение по пътищата, които засягат пешеходците, водачите на моторни превозни средства, велосипедистите и ползвателите на индивидуални електрически превозни средства (ИЕПС).

Пешеходци

- При пресичане на платното за движение пешеходците са длъжни да преминават по пешеходните пътеки при спазване на следните правила:
- преди да навлязат на платното за движение, да спрат, да се огледат наляво и надясно и да се съобразят с приближаващите се пътни превозни средства;
- да не използват мобилен телефон или друго мобилно устройство за комуникация или друго средство, отклоняващи вниманието им;
- да пропуснат приближаващите релсови превозни средства.
- **На пешеходците е забранено:**
- да се движат в тунели и по мостове, когато няма изградени тротоари;
- да пресичат платното за движение непосредствено зад или пред спрял на спирка от редовните линии за обществен превоз на пътници автобус, трамвай или тролейбус.
- На кръстовища в населено място пешеходни пътеки са и продълженията на тротоарите и банкетите върху платното за движение, **когато то е с не повече от две пътни ленти, от които не повече от една във всяка посока.**

Водачи на ИЕПС

- Минималната възраст на водача за управление на индивидуално електрическо превозно средство е **шестнадесет години.**
- **Водачът на индивидуално електрическо превозно средство е длъжен:**
- да се движи с изправно индивидуално електрическо превозно средство, което развива максимална скорост до 25 km/h;
- да ползва защитна каска, независимо от възрастта;
- при пресичане на платното за движение да се придвижи съгласно правилата за движение по пътищата, съобразявайки се с приближаващите превозни средства и без да им отнема предимство,

- а ако пресича платното за движение на пешеходна пътека – да слезе от индивидуалното електрическо превозно средство и да пресече на собствен ход;
- да има валидна застраховка „Гражданска отговорност“ за отговорността на застрахования за причинените от него вреди на трети лица;
- в срок до 6 месеца от обнародването на закона да регистрира своето ИЕПС. Редът за регистрацията ще се определя от съответната община.
- **На водача на индивидуалното електрическо превозно средство е забранено да:**
- се движи в тъмната част на денонощието;
- управлява превозното средство, без да държи кормилото с ръце или по начин, който създава опасност за останалите участници в движението, включително да извършва скокове или да го управлява на едно колело;
- използва мобилен телефон, друго мобилно устройство за комуникация или друго средство, отклоняващо вниманието му, освен устройства, позволяващи използването им без участието на ръцете му при управлението на индивидуално електрическо превозно средство;
- води животни;
- паркира превозното средство в паркове, градини, площи, детски и спортни площадки, зелени площи, площи, предназначени само за пешеходци, тротоари, както и на входовете към метростанции или сгради, спирки на наземния транспорт, пътеки за преминаване и пред рампи за достъп на хора с увреждания, освен на определените за това места.

Водачи на велосипеди

- **Водачът на велосипед е длъжен:**
- да ползва светлоотразителна жилетка или светлоотразителни елементи върху видимата част на облеклото, позволяващи да бъде лесно забелязан при управлението му извън населените места, през тъмната част на денонощието и при намалена видимост;
- в тъмните часове на денонощието и/или при намалена видимост да управлява велосипеда с включена бяла или жълта светлина отпред;
- при пресичане на платното за движение на пешеходна пътека да слезе от велосипеда и да пресече на собствен ход.
- **На водача на велосипед е забранено:**
- да превозва други лица върху велосипеда, освен деца до 6-годишна възраст или с тегло до 27 кг на специално предвидени и сертифицирани столчета или седалки, освен ако велосипедът е произведен за ползване от повече от едно лице;
- да превозва други лица върху велосипеда, ако е на възраст под 18 години;
- по време на движение да използва мобилен телефон, друго мобилно устройство за комуникация или друго средство, отклоняващо вниманието му, освен устройства, позволяващи използването им без участието на ръцете му;
- да води животни, ако се движи по платното за движение.

Водачи на МПС

- При избиране скоростта на движение на водача на пътно превозно средство е забранено да превишава следните стойности на скоростта в km/h:

Пътно превозно средство от:	Населено място	Извън населено място	Автомагистрала	Скоростен път
Категория А, А2	50	90	140	120
Категория А1	50	80	забранено	забранено
Категория В	50	90	140	120
Категория В1	50	70	забранено	забранено
Категории ВЕ, С1, С1Е, D, D1, D1Е, DE	50	80	100	100
Категории С и СЕ	50	80	90	90

Категории Ткт	50	50	забранено	забранено
Категории Ттм	50	—	—	—
Категория АМ	45	45	забранено	забранено
Самоходни машини	40	40	забранено	забранено

- Според приетите промени, забраната за превишаване на максимално допустимите скорости ще се прилага и за средната скорост в определен участък от пътя. Системата за контрол ще използва камери, монтирани в началото и края на отсечката, като „средна скорост“ е дефинирана като скоростта, с която превозно средство изминава за определено време определен участък от пътя, установена с автоматизирано техническо средство или система за секционен контрол.
- Водачът на пътно превозно средство е длъжен да се движи на такова разстояние от движещото се пред него друго превозно средство, че да може да **спре зад него**, когато то намали скоростта или спре рязко.
- При завиване наляво за навлизане в път с двупосочно движение водачът на пътното превозно средство завива така, че да навлезе по възможно най-краткия път **в най-близката пътна лента по посока на движението. При повече от една пътна лента, предназначени за завиване наляво, и повече от една пътна лента по посока на движението след кръстовището навлизането се извършва по възможно най-краткия път в пътната лента, разположена по реда на пътните ленти преди кръстовището.**
- Заобикалянето се извършва от лявата страна по посока на движението, а при невъзможност или при наличие на съответния пътен знак – и от дясната. Водачът на заобикалящото пътно превозно средство е длъжен да пропусне пътните превозни средства, движещи се по пътната лента, която ще използва за заобикалянето.
- **Забранено е:**
 - пресичането на релсов път извън железопътните прелези;
 - самоволното вдигане на спуснатата бариера или заобикалянето ѝ;
 - превключването на предавките на превозното средство на железопътен прелез и преминаването му при изключени предавки;
 - движението назад на железопътен прелез.
- На път, обозначен като автомагистрала или скоростен път със съответния пътен знак, е разрешено движението само на **моторни превозни средства или състав от пътни превозни средства**, чиято конструктивна максимална скорост надвишава **70 km/h**.
- Когато автомагистралата **или скоростният път** имат три и повече пътни ленти за движение в една посока, на водачите на автомобили с допустима максимална маса над 3,5 тона, както и на водачите на състави от пътни превозни средства, чиято обща дължина, включително и товарът, е повече от 7 метра, е разрешено да се движат само в най-дясната и в съседната на нея пътна лента. Навлизането и движението по другите ленти е забранено, включително и при изпреварване.
- **При движение по автомагистрала на водача е забранено да се движи в платното за насрещно движение или в лентата за принудително спиране** – и досега това беше забранено, но с изключение на хипотезата за повреда на пътното превозно средство, както и при здравословни проблеми на водача или пътниците в превозното средство; сега изключение не се допуска.
- Пътно превозно средство, получило повреда при движение по автомагистрала **или скоростен път**, може да бъде теглено с гъвкава връзка само до най-близкия изход на автомагистралата или скоростния път.
- При неизправна кормилна уредба или друга повреда, която не позволява теглене с твърда или гъвкава връзка, моторните превозни средства могат да се преместват само от автомобил или ремарке със специално предназначение за тази цел или с колесар със седлово прикачно устройство.
- При спиране скоростта на движение на пътното превозно средство се намалява плавно. Рязкото спиране е забранено, освен ако това е необходимо за избягване на пътнотранспортно произшествие. За пропускане на участниците в движението, които са с предимство, спирането се извършва в заемащата лента за движение.

- Собственикът или ползвателят е длъжен да не допуска движението по път на пътно превозно средство, ако пътното превозно средство е с размери, маса или натоварване на ос, които надвишават нормите, определени с акт на министъра на регионалното развитие и благоустройството.
- На водача на моторно превозно средство е забранено да използва **мобилно устройство за комуникация или друго мобилно устройство** по време на управление на превозното средство освен чрез устройство, позволяващо използването без участие на ръцете му **или чрез системите за комуникация и управление, с които е оборудвано превозното средство.**
- При приближаване към място, където на пътя или в близост до него се намират деца, **хора с увреждания на зрението, които се движат с бял бастун, хора с увреждания на слуха и зрението, които се движат с червено-бял бастун**, водачът на пътно превозно средство е длъжен да намали скоростта, а при необходимост – да **предприеме аварийно спиране.**
- При приближаване към пешеходна пътека водачът на нерелсово пътно превозно средство е длъжен да пропусне **сигнализиращите, че ще пресичат платното за движение на пешеходната пътека**, стъпилите на пешеходната пътека или преминаващите по нея пешеходци, като намали скоростта или спре.
- **Водачът на пътно превозно средство, който е участник в пътнотранспортно произшествие, е длъжен:**
 - когато при произшествието са пострадали хора да не употребява **алкохол и/или наркотични вещества или техни аналози** до пристигането на контролните органи.
 - когато при произшествието са причинени само имуществени вреди – ако между участниците в произшествието няма съгласие относно обстоятелствата, свързани с него, те, без да напускат местопроизшествието, уведомяват съответната служба за контрол на Министерството на вътрешните работи на територията, на която е настъпило произшествието, и изпълняват дадените им указания **като не употребяват алкохол и/или наркотични вещества или техни аналози до пристигането на контролните органи.**
- За деца с ръст под 150 сантиметра, които пътуват в моторни превозни средства от категориите M1, N1, N2 и N3, **задължително** се използват системи за обезопасяване на деца.
- По пътищата, отворени за обществено ползване, се допускат и моторни превозни средства, за които е издадено разрешение за временно движение и са предоставени табели с регистрационен номер, предназначени за придвижване на превозното средство. Движението на превозно средство с разрешение за временно движение по пътищата, отворени за обществено ползване, се извършва при спазване на ограниченията за движение, маршрутите или условията за движение на превозните средства, отразени в разрешението.
- Преглед за проверка на техническата изправност на пътно превозно средство се извършва след установяване на липсата на задължения на собственика или вписания в свидетелството за регистрация ползвател, както и на лицето, което представя пътното превозно средство за проверка на техническата изправност към датата на извършване на прегледа, за заплащане на глоба или имуществена санкция за извършено със същото превозно средство нарушение по този закон, наложена с влязло в сила наказателно постановление, фиш или електронен фиш.
- Българските граждани могат да управляват моторни превозни средства на територията на Република България с чуждестранно национално свидетелство, когато то не е издадено от държава – членка на Европейския съюз, или от друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или от Конфедерация Швейцария в срок до **една година** от датата на влизането им в страната.